

Mottagare
Regionstyrelsen

Rapport - En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen ställer sig bakom inriktningen på föreslagna rekommendationer i rapporten *"En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla – Förslag till framtida organisering av Region Gotlands arbetsmarknadspolitiska insatser"*.
- Regiondirektören får i uppdrag att till budgetavstämningen hösten 2025 återkomma med underlag avseende implementering av projektet Gotland Forward enligt scenario 2.
- Regiondirektören får i uppdrag att ansöka om utvecklingsmedel för att vidareutveckla modellen *"Jobbvägen Södra"* som ett långsiktigt komplement till ordinarie insatser, i samverkan med hälso- och sjukvård, folkbildning och civilsamhälle.
- Regiondirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta ett samägt arbetsmarknadsbolag tillsammans med näringslivet enligt scenario 4.

Sammanfattning

Region Gotland befinner sig i ett strukturellt skede där både demografiska och arbetsmarknadsmässiga förändringar ställer nya krav på effektiv kompetensförsörjning, social inkludering och minskad arbetsmarknadsexkludering. Samtidigt rapporterar arbetsgivare återkommande rekryteringssvårigheter medan grupper med svag arbetsmarknadsförankring fortsatt står långt ifrån arbetsmarknaden.

I detta sammanhang har Gotland Forward, Finsam Gotland och regionala verksamheter som Jobbvägen och Matcha kompetensen utvecklat evidensbaserade och målgruppsanpassade arbetssätt för ökad etablering. Rapporten sammanställer lärdomar och analyserar fyra organisatoriska scenarier för genomförandet av framtidens arbetsmarknadspolitik på Gotland, med fokus på målgrupp, genomförande, samverkan och hållbarhet.

Fyra organisatoriska scenarier presenteras:

- 1] Egen regi i ordinarie förvaltningsstruktur
- 2] Egen regi med IOP-baserad komplettering
- 3] Komplementärt kommunalt arbetsmarknadsbolag4] Samägt arbetsmarknadsbolag mellan Region Gotland och näringslivet

Scenario 2 – där ordinarie kommunal arbetsmarknadsverksamhet kombineras med idéburet offentligt partnerskap – bedöms som det enklaste genomförbara, mest träffsäkra och inkluderande alternativet på kort sikt. Scenario 4 – ett samägt arbetsmarknadsbolag med näringslivet – bedöms som den långsiktigt mest systemförändrande lösningen med högst potential till strukturell träffsäkerhet och verksamhetsmässig skaleffektivitet.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att scenario 2 antas som färdväg när projekt Gotland Forward avslutas, med en tydlig politisk inriktning mot scenario 4. På så vis kan fungerande metoder överföras till permanent struktur, samtidigt som en stegvis rörelse mot ett mer integrerat och inkluderande arbetsmarknadssystem inleds.

Ärendebeskrivning

Arbetsmarknadsrapporten har tagits fram av regionstyrelseförvaltningen under perioden december 2024 till mars 2025. Rapporten utgör ett strukturerat och evidensbaserat underlag för strategiska vägval gällande arbetsmarknadspolitiska insatser inom Region Gotlands verksamhetsområde. Analysen omfattar målgruppsstruktur, samverkansformer, juridiska och finansiella förutsättningar samt genomförandekapacitet i befintliga och alternativa modeller.

Fyra organisatoriska scenarier presenteras:

1. Egen regi i ordinarie förvaltningsstruktur
2. Egen regi med IOP-baserad komplettering
3. Komplementärt kommunalt arbetsmarknadsbolag
4. Samägt arbetsmarknadsbolag mellan Region Gotland och näringslivet

Samtliga scenarier analyseras i relation till målgruppers etableringsmöjligheter, operativ samverkansförmåga och kostnadseffektivitet.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en stegvis implementering av scenario 2 i form av offentlig huvudstruktur med kompletterande idéburet offentligt partnerskap utgör det enklaste genomförbara och mest träffsäkra alternativet i nuläget. Detta möjliggör att dokumenterat effektiva metoder från Gotland Forward kan permanentas med bibehållen målgruppsrelevans och arbetsgivarlogik.

På lång sikt rekommenderas en rörelse mot scenario 4, vilket möjliggör ett mer sammanhållet system där Region Gotland och näringslivet tillsammans utvecklar en långsiktigt hållbar arbetsmarknadsstruktur med ökad verkningsgrad, träffsäkerhet och flexibilitet. Denna modell svarar också mot de krav som följer av strukturella arbetsmarknadsutmaningar såsom långtidsarbetslöshet, ungdomsarbetslöshet, utbildningsdiskrepanser och segregationsmönster.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Föreslagna genomförandeformer bedöms vara förenliga med gällande lagstiftning. IOP förutsätter ömsesidighet och att konkurrens saknas. Ett bolag kräver anpassning till kommunalrätt och upphandlingsregler.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att scenario 2 kan genomföras med förstärkt metodresurs. Scenario 4 kräver initial investering men har långsiktig potential till ökad samhällsekonomisk utväxling och minskad belastning på försörjningssystemen

3. Barnperspektiv

Insatser som Jobbvägen Södra har indirekta men positiva effekter på barns livsvillkor genom minskad social exkludering, förbättrad föräldraförankring i arbetslivet och minskat biståndsberoende.

4. Jämställdhetsperspektiv

Anpassade insatser som möter individers specifika etableringshinder bidrar till en mer jämställd arbetsmarknad.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Genom en formalisering av Jobbvägen Södra vid fler orter (Hemse, Visby och Slite) ökar den geografiska tillgången till dessa insatser.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt

Beslutsunderlag

Rapport: *En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla*, Regionstyrelseförvaltningen, 2025-05-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-20

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör